

**PROGRAM
DORADZTWA
ZAWODOWEGO
W ZESPOLE
SZKÓŁ
W OTYNIU**

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKÓŁ W OTYNIU

I. Założenia:

- a) ułatwienie uczniowi poznania siebie, aby bardziej świadomie podjąć decyzję dotyczącą jego przyszłości zawodowej;
- b) wskazanie nauczycielom propozycji rozdzielenia pracy na trzy lata, dostosowanej do działań wychowawczych;
- c) oparcie wychowania na wartościach, wzmacnianie ich, a w przypadku negatywnych – ustawianie ich na właściwe tory, tak, by w przyszłości łatwiej było zrozumieć uczniowi kodeksy etyczne;
- d) wspieranie wrażliwości ucznia, podkreślanie jej walorów (szczególnie istotnych w zawodach artystycznych i twórczych);
- e) stymulacja rozwoju zawodowego uczniów prowadząca do umożliwienia aktywnego i samodzielnego wyboru własnej drogi zawodowej;
- f) wyposażenie uczniów w takie umiejętności i wiadomości, by samodzielnie kreowali swoją ścieżkę edukacyjną i zawodową;
- g) wpajanie postaw szacunku dla każdej pracy, na każdym stanowisku.

II. Zadania Rady Pedagogicznej:

- a) utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły;
- b) określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczego szkoły na każdy rok nauki i włączenie orientacji zawodowej do programu wychowawczego;
- c) realizacja działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym szkoły.

III. Zadania i treści dla nauczycieli różnych przedmiotów:

- **język polski**

Cele edukacyjne: uświadomienie, że język polski stanowi fundament kształcenia wszelkich umiejętności i jest obecny we wszystkich dziedzinach wiedzy.

Założenia:

- ❖ doskonalenie umiejętności mówienia, pisania, czytania ze zrozumieniem;
- ❖ rozwijanie zainteresowań humanistycznych;
- ❖ rozwijanie umiejętności komunikowania się z otoczeniem;

Treści:

- ❖ poznanie samego siebie przez:
 - czytanie tekstów literackich, omawianie zagadnień związanych z aktualnymi problemami, np. młodzieży,

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- uczestniczenie w różnych formach dyskusji na tematy dotyczące kontaktów międzyludzkich,
- nauczanie wyrażania siebie poprzez język.
- ❖ rozwijanie swoich zainteresowań, np. czytelniczych, pisarskich (zawody, w których wymagane jest wykształcenie humanistyczne – nauczyciel, animator kultury itp.),
- ❖ szukanie informacji, selekcjonowanie zdobytych informacji na temat przyszłej pracy, warunków tej pracy itd.,
- ❖ formułowanie pytań szczegółowych, ogólnych i problemowych adekwatnych do potrzeb przygotowania do zawodu, zdobywania wiedzy o zawodach,
- ❖ prezentowanie siebie jako przyszłego wykonawcy jakiegoś zawodu, wykorzystanie do tego techniki dramy,
- ❖ poznawanie i uczestniczenie w ćwiczeniach z technikami komunikowania się, na przykład rozmowa kwalifikacyjna do szkoły ponadgimnazjalnej, pisanie podań, egzamin itp.

Osiągnięcia:

- ❖ uświadomienie sobie swoich zainteresowań, uzdolnień humanistycznych i możliwości ich wykorzystania w wybieranych zawodach,
- ❖ zdobycie umiejętności komunikowania się z ludźmi (również z przedstawicielami różnych zawodów).

• Matematyka

Cele edukacyjne: pomoc uczniom w wyborze zawodu i szkoły, w których wykorzystywane są umiejętności matematyczne.

Założenia:

- ❖ odkrywanie matematycznych zdolności ucznia i rozwijanie umiejętności,
- ❖ dokonywanie indywidualnych wyborów zawodowych, poznawanie możliwości, poszerzanie wiedzy i zainteresowań,
- ❖ określanie kryteriów wyboru drogi edukacyjnej związanej z umiejętnościami matematycznymi.

Treści:

- ❖ rozmowy i dyskusje z uczniami na temat: dlaczego uczymy się matematyki, jaka jest jej przydatność w życiu codziennym, jakie ma znaczenie w przyszłej pracy zawodowej, w jakich zawodach, na jakich uczelniach jest wymagana,
- ❖ poznanie historii rozwoju matematyki jako dziedziny nauki (osiągnięcia wieków minionych, teraźniejszość, przyszłość – rola uczniów w kształtowaniu tej przyszłości),

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- ❖ wskazanie gałęzi wiedzy, w których podstawą jest matematyka, np. elektronika, mechanika, budownictwo, energetyka, nauki ekonomiczne, informatyczne, prawo, nauki ścisłe, itp.,
- ❖ wskazanie konkretnych zawodów, które wymagają bardzo dobrej znajomości matematyki, np. matematyka i fizyka teoretyczna, geodezja, marketing, księgowość, rachunkowość, itp.,
- ❖ przygotowanie uczniów do sprawdzianów osiągnięć szkolnych.

Osiągnięcia:

- ❖ zrozumienie, że matematyka jest ważnym przedmiotem obowiązującym na egzaminie wielu etapów nauczania,
- ❖ rozpoznanie i uświadomienie sobie uzdolnień matematycznych jako podstawy do poszukiwania dziedzin życia (zawodów, specjalności), w których mogą być one wykorzystywane.

- **Informatyka**

Cele edukacyjne: przygotowanie do samodzielnej decyzji określającej swoje miejsce w edukacji informatycznej; poszerzenie wiedzy zawodoznawczej z zakresu zawodów informatycznych; nabycie doświadczeń w obcowaniu z techniką komputerową.

Założenia:

- ❖ wykorzystanie przyswajanych przez uczniów treści do wskazania możliwości ich zastosowania w różnych dziedzinach informatyki,
- ❖ pomoc w planowaniu karier szkolnych i zawodowych, uwzględniająca osiągnięcia z techniki i informatyki.

Treści:

- ❖ określenie związków łączących technikę i informatykę, wykorzystanie ich w niektórych zawodach (np. programista, technik informatyk, operator sprzętu komputerowego itd.),
- ❖ ekonomiczne i społeczno-etyczne aspekty rozwoju techniki i informatyki – ich wpływ na postęp i zmiany w zawodach,
- ❖ predyspozycje fizyczne i psychiczne oraz zdolności niezbędne do pracy w kontakcie z danymi/ symbolami np. informatyczne, ekonomiczne, itp.),
- ❖ określanie i ocenianie swoich mocnych i słabych stron w działaniach technicznych i informatycznych,
- ❖ omówienie warunków przyjęć do liceów i szkół zawodowych o profilu związanym z kształceniem elektronicznym.

Osiągnięcia:

- ❖ umiejętność określania i oceniania przez uczniów własnych mocnych i słabych stron, ujawnionych w działaniach technicznych,
- ❖ umiejętność podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu i szkoły, z uwzględnieniem posiadanych predyspozycji manualnych i wiedzy informatycznej.

- **Technika**

Cele edukacyjne: przygotowanie do samodzielnej decyzji, określającej własne miejsce w cywilizacji technicznej; nabycie doświadczeń w obcowaniu z techniką.

Założenia:

- ❖ rozwijanie zainteresowań technicznych ucznia,
- ❖ usystematyzowanie wiedzy technicznej ucznia.

Treści:

- ❖ wskazywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodów związanych z:
 - organizacją i bezpieczeństwem pracy (np. diagnostów, inspektorów kontroli usług i handlu, inspektorów pracy, techników BHP),
 - projektowaniem (np. architektów, kreślarzy, urbanistów),
 - konstruowaniem (np. konstruktorów maszyn i urządzeń),
 - materiałoznawstwem i technologiami (np. inżynierów i techników technologii drewna, materiałów budowlanych, metali, odzieży, skóry, szkła i ceramiki oraz żywności),
 - elektrotechniką i elektroniką (np. elektroników, elektromechaników, elektryków)
 - eksploatacją urządzeń i systemów technicznych (np. manewrowych, maszynistów, mechaników, operatorów sprzętu),
 - rzemiosłem i usługami (np. pracowników handlu, poczty, zakładów energetycznych, gazowniczych, wodociągowo-kanalizacyjnych, zatrudnionych w rzemiosłach: artystycznych, budowlanych, drzewnych, metalowych, odzieżowych, precyzyjnych, poligraficznych, przetwórstwa żywności itp.),
 - komunikacją (np. informatorów ruchu, kierowców, konduktorów, kontrolerów ruchu, maszynistów pojazdów).

Umiejętności:

- ❖ określanie i ocenianie swoich mocnych i słabych stron w działaniach technicznych,
- ❖ ocena własnych predyspozycji psychofizycznych pod kątem wykonywania zawodów technicznych,
- ❖ umiejętność podjęcia prawidłowej decyzji edukacyjnej, dotyczącej wyboru szkoły ponadgimnazjalnej,

- **Inne przedmioty**

Nauczyciele innych przedmiotów mogą prowadzić zajęcia z zakresu orientacji zawodowej omawiając niektóre zagadnienia programowe zgodnie z realizowanymi hasłami, i nawiązując do zawodów w formie odwołań, dyskusji, symulacji, prezentacji filmów prezentujących omawiane zawody:

- 1) **Fizyka i astronomia:** mechanicy konstruktorzy (pojazdów samochodowych, okrętów, samolotów), mechanicy konstrukcji stalowych, technicy budowy maszyn z automatyką i robotyką, mechanicy maszyn i urządzeń, operatorzy maszyn, kierowcy, tektonicy, zawody związane z energetyką cieplną, hutnictwem, odlewnictwem, obróbką cieplną, przeróbką plastyczną (m.in. inżynier hutnik, kowal artystyczny, ludwisarz), technik elektronik (technika mikrofalowa, radiofonia, radiokomunikacja, radiolokacja, telewizja), technik telekomunikacji, akustyk, technik instrumentów muzycznych, optyk mechanik, optyk okularowy, fototechnik, technik urządzeń audiowizualnych, konstruktor maszyn elektrycznych, elektryk, instalator elektryczny, elektromechanik pojazdów samochodowych, fizyk jądrowy, energetyk jądrowy, inżynier fizyk-technika jądrowa.
- 2) **Geografia:** astronom, geolog, hydrolog, klimatolog, statystyk, kartograf, meteorolog, meliorant, technik ochrony środowiska, ochrona przyrody, rolnik, hodowca zwierząt, ogrodnik, sadownik, agrotechnik, zawody przemysłu spożywczego, leśnik, rybak morski, rybak śródlądowy, technik rybactwa, przetwórstwo rybne, technik transportu kolejowego, maszynista kolejowy, konduktor, dyspozytor transportu samochodowego, pilot, stewardessa, nawigator lotniczy, ekspedytor portowy, technik żeglugi śródlądowej, marynarz, technik usług pocztowych, ekspedient pocztowy, attache handlowy, przedstawiciel handlowy, zaopatrzeniowiec, księgowy, technik organizacji reklamy, sprzedawca, kupiec-przedsiębiorca, celnik, pracownik składu celnego, organizator usług ruchu turystycznego, menedżer turystyki, pilot wycieczek, przewodnik turystyczny.
- 3) **Chemia:** laborant chemiczny, technik chemik, technik ochrony środowiska, meliorant, technik chemik analityk – chemiczne procesy technologiczne, technologia szkła, technik ceramik – ceramika budowlana, użytkowa i ozdobna, zawody związane z górnictwem odkrywkowym, otworowym i podziemnym, zawody związane z technologią żywności, technik chemik o specjalności: technologia tworzyw sztucznych, technologia włókien sztucznych i syntetycznych, konserwator wyrobów włókienniczych.
- 4) **Biologia i przyroda;** mikrobiolog, histopatolog, instruktor ochrony roślin, ogrodnik, leśnik, rolnik, lekarz weterynarii, zootechnik, agronom, laborant nasiennictwa, genetyk, trener sportowy, instruktor sportu, higienistka, higienistka stomatologiczna, dietetyk, gastronom, pielęgniarz, ratownik medyczny, położna, pracownik opieki społecznej, nauczyciel przedszkola, nauczyciel, pedagog, psycholog, lekarze różnych specjalności, technik masażysta, technik fizjoterapii, instruktor higieny, fryzjer, kosmetyczka, optyk okularowy, technik ochrony środowiska.

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- 5) **Historia:** archeolog, renowator zabytków, architekt, historyk sztuki, historyk, muzealnik, urbanista, antykwariusz, fotoreporter, dziennikarz, politolog, geolog, technik geolog, etnograf/etnolog, archiwista, przewodnik turystyczny, konserwator budynków – sztukator.
- 6) **Sztuka:** artysta plastyk (techniki; graficzne, konserwatorskie, scenograficzne, wystawiennictwo), architekt wnętrz, animator kultury, aktor, artysta muzyk, artysta fotografik, operator filmu, kompozytor, muzykolog, mikser dźwięku, kulturoznawca, witrażysta, wizażysta, zdobnik ceramiki, zdobnik szkła, złotnik – jubiler.
- 7) **Wychowanie fizyczne:** instruktor sportu, menedżer sportowy, sędzia sportowy, nauczyciel w-f, trener, specjalista rekreacji ruchowej, specjalista odnowy biologicznej, specjalista rehabilitacji ruchowej, terapeuta zajęciowy, akrobata, gimnastyk sztuki cyrkowej, kaskader, treser, żongler.

IV. Zadania wychowawcy:

- ❖ realizacja zadań wynikających z programu wychowawczego i programu doradztwa zawodowego w formie pogadank, rozmów, dyskusji z uczniami, prezentowania materiałów informacyjnych z zakresu orientacji zawodowej.

V. Zadania pedagogów szkolnych:

- ❖ wspomaganie wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez przygotowywanie wszelkich niezbędnych wychowawcom materiałów typu: kwestionariusze, ankiety, ćwiczenia, karty zainteresowań, zestawienia zbiorcze; przygotowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych z zakresu orientacji zawodowej i struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego; organizowanie spotkań ze specjalistami z PPP, Urzędu Pracy, Centrum Informacji Zawodowej, reprezentantami różnych zawodów np. rodzicami czy absolwentami.

VI. Zadania bibliotekarza:

- ❖ gromadzenie i systematyczna aktualizacja informacji edukacyjnej i zawodowej na terenie biblioteki szkolnej.

VII. Zadania rodziców:

- ❖ systematyczna i efektywna współpraca ze szkołą w zakresie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

VIII. Wykonawcy:

- ❖ uczniowie
- ❖ rodzice
- ❖ wychowawcy klas
- ❖ inni nauczyciele
- ❖ pedagodzy szkolni.

IX. Oczekiwane efekty:

- 1) Uczeń zna czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu: wiedza o zawodach, własnych predyspozycjach, rynku pracy.
- 2) Uczeń posiada możliwie najpełniejszą znajomość siebie, swoich upodobań, mocnych i słabych stron oraz predyspozycji do wykonywania zawodów.
- 3) Uczeń zna strukturę szkolnictwa ponadgimnazjalnego (znajomość kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych).
- 4) Uczeń ma świadomość, że zawód nie jest wybierany na całe życie i że każdy człowiek może wykonywać, co najmniej kilka zawodów, (które można zdobyć różnymi drogami).
- 5) Uczeń jest zorientowany gdzie szukać, pomocy w wyborze zawodu, szkoły i planowania kariery.
- 6) Uczeń potrafi sporządzać dokumenty określone procedurą ubiegania się o pracę.
- 7) Uczeń posiada umiejętność praktycznego wykorzystania najnowszych osiągnięć technicznych i informacyjnych.

Program doradztwa zawodowego w Publicznym Gimnazjum w Otyniu

Cele ponadprzedmiotowe nauczania wspomagające doradztwo zawodowe w gimnazjum:

- ❖ klasa I: wszechstronne poznanie ucznia,
- ❖ klasa II: rozwijanie zainteresowań ucznia zgodnie z jego oczekiwaniami,
- ❖ klasa III: pomoc uczniowi w podjęciu przez niego świadomej decyzji dotyczącej wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

KLASA PIERWSZA

Moduł: uczeń poznaje siebie: „Jaki jestem?”

Cel nadrzędny: poznanie ucznia, jego zainteresowań i funkcjonowania na różnych przedmiotach, pozwalające na poznanie ucznia w różnych sytuacjach, określenie jego umiejętności.

Cel dla ucznia: nazywanie określonych czynności, umiejętność obserwacji samego siebie, świadomość własnych możliwości.

Cele dla nauczyciela:

- ❖ uświadomienie samowiedzy ucznia w tym zakresie, diagnoza oczekiwań i aspiracji ucznia,
- ❖ zwrócenie uwagi, w jakich sytuacjach uczeń czuje się najlepiej (pracując samodzielnie, w grupie, w pracy z rzeczami, przyrodą, ludźmi),
- ❖ poznanie przeciwwskazań zdrowotnych ucznia, jego ograniczeń zawodowych (poznanie opinii rodziców, lekarzy, poradni psychologiczno-pedagogicznej).

Zadania:

- I. Wskazanie źródeł informacji o sobie samym oraz obiektywizacja spostrzeżeń i wskazanie sposobów oraz możliwości weryfikowania wiedzy o sobie samym:
 - 1) Zaktywizowanie ucznia do pracy nad sobą w celu ustalenia: zainteresowań, uzdolnień i umiejętności, temperamentu, charakteru, mocnych i słabych stron, osiągnięć szkolnych, stanu zdrowia.
 - 2) Ustalenie samooceny.
 - 3) Modyfikacja samooceny w przypadku, gdy odbiega ona od realnych możliwości ucznia.

Wykonawcy:

- 1) Nauczyciele każdego przedmiotu przybliżają uczniom zawody i specjalności, które wiążą się z prowadzonym przedmiotem, eksponując treści związane z wyborem zawodu.
- 2) Wychowawcy realizują zadania wynikające z programu wychowawczego w formie pogadanek, rozmów, dyskusji z zakresu orientacji zawodowej:
 - „Moje plany na przyszłość”
 - „Jakie mam możliwości kontynuowania nauki?”
 - „Czym jest praca dla człowieka?”
 - „Moje i Twoje hobby i pasje”
 - „Moje i nasze sukcesy szkolne. Jak osiągnąć sukces?”
 - „Moje zainteresowania”
 - „Chcę poznać siebie”
 - „Marzenia – jak je realizować?”
 - „Jak planuję swoją przyszłość?”
- 3) Pedagodzy szkolni wspomagają wychowawców i nauczycieli przedmiotów przygotowując:
 - kwestionariusz i ankietę dotyczące skłonności zawodowych,
 - kartę zainteresowań,
 - kwestionariusz oceny poziomu własnych uzdolnień i szybkości przyswajania i utrwalania wiedzy,
 - ankietę samooceny umiejętności,
 - ankietę określającą cechy temperamentu,
 - ankietę oceny własnej postawy wobec pracy w szkole i w domu,
 - ćwiczenie „Moje mocne strony”,
 - ankietę dotyczącą stanu zdrowia,
 - zestawienie zbiorcze: „Moje predyspozycje zawodowe”,
 - kartę samooceny ucznia.
- 4) Rodzice zapoznają się z założeniami szkolnej pracy informacyjno-doradczej na rzecz uczniów przedstawionej przez wychowawcę klasy. Biorą czynny udział w zajęciach psychoedukacyjnych dla rodziców, mających na celu wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

KLASA DRUGA

Moduł: uczeń poznaje zawody: „Kim zostanę?”

Cel nadrzędny: umożliwienie uczniowi rozwijania jego zainteresowań.

Cel dla ucznia: krytyczne spojrzenie na wybrany lub wymarzony zawód i spowodowanie refleksji: jak go zdobyć, czyli, od jakiej szkoły ponadgimnazjalnej rozpocząć; prowadzenie rejestru informacji o samym sobie.

Cel dla nauczyciela:

- ❖ zorientowanie się czy wychowankowie znaleźli odpowiednie dla siebie koła zainteresowań,
- ❖ zwracanie większej uwagi na dobre strony ucznia i podkreślanie ich częściej niż tych negatywnych,
- ❖ wzbudzanie wyobraźni ucznia poprzez wprowadzenie na lekcje symulacji określonych sytuacji, w których uczeń mógłby się odnaleźć jako pracownik,
- ❖ zapoznanie ucznia z istniejącymi zawodami oraz pomoc w pogłębianiu wiedzy o interesujących go zawodach,
- ❖ kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny stanu swego zdrowia z wymaganiami wybieranego zawodu.

Zadania:

- I. Ćwiczenie umiejętności zdobywania informacji o zawodach oraz korzystania z różnych źródeł informacji o zawodach.
- II. Zapoznanie uczniów z podziałem zawodów wg.:
 - 1) Przedmiotów pracy:
 - Poznanie schematu wg., którego poznaje się zawody,
 - Poznanie źródeł informacji o zawodach

Wykonawcy:

- 1) Nauczyciel przedmiotu przybliży uczniom zawody, które się wiążą z prowadzonym przez niego przedmiotem.
- 2) W ramach lekcji eksponuje treści związane z wyborem danego zawodu, umożliwiając uczniom poznanie różnych grup zawodów i podjęcie zawodowych decyzji.
- 3) Wychowawcy realizują zadania wynikające z programu wychowawczego formie pogadank, rozmów, dyskusji i dram z zakresu orientacji zawodowej:
 - „Zawody, których praca służy dzieciom.”
 - „Praca zawodowa naszych rodziców”.
 - „Mój stosunek do pracy i obowiązków rodziców”.
 - „W jakim zawodzie chciałbym pracować i dlaczego?”

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- „Praca w służbie zdrowia”.
 - „Potrzeby rynku pracy i możliwości zatrudnienia”.
 - „Co należy brać pod uwagę przy wyborze zawodu?”.
- 4) Pedagodzy szkolni wspomagają wychowawców i nauczycieli przedmiotów poprzez:
- przygotowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych z zakresu:
 - wiedzy o zawodach
 - istocie zawodu czyli o zadaniach i czynnościach warunków pracy, wymagań psychofizycznych, środowisku pracy i narzędziach pracy
 - przeciwwskazaniach zawodowych
 - rynku pracy
 - wymaganiach pracodawcy
 - zarobków
 - gromadzenie i systematyzowanie informacji o rynku pracy i zawodach,
 - przeprowadzanie treningów aktywizujących do wyboru zawodu,
 - organizowanie konkursów zawodoznawczych,
 - systematyczne informowanie o zawodach zagrożonych bezrobociem, zawodach z przyszłością, zawodach poszukiwanych na rynku pracy,
 - prezentowanie różnych grup zawodowych na filmach audiowizualnych oraz płytach CD,
 - przygotowanie propozycji z zakresu orientacji zawodowej dla nauczycieli różnych przedmiotów,
 - zorganizowanie spotkań z osobami różnych profesji w formie pogadanek i dyskusji z uczniami.
- 5) Rodzice jako przedstawiciele różnych zawodów włączają się do działań informacyjnych szkoły.

KLASA TRZECIA

Moduł: uczeń poznaje ścieżki edukacji.

Cel nadrzędny: poznanie przez ucznia wszystkich ścieżek edukacyjnych w celu świadomego i właściwego wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

Cel dla ucznia: poznanie warunków struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz warunków i kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.

Cel dla nauczyciela:

- ❖ zapoznanie uczniów i rodziców ze strukturą szkolnictwa ponadgimnazjalnego, warunkami i kryteriami przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych,
- ❖ uświadomienie uczniom i rodzicom konieczności ciągłego kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Zadania:

- I. Zapoznanie uczniów i rodziców ze strukturą szkolnictwa i typami szkół.
- II. Zapoznanie z kierunkami dalszego kształcenia oraz uświadomienie, że dany zawód można zdobyć różnymi drogami.
- III. Pomoc w wyborze zawodu.
- IV. Przedstawienie warunków i kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.
- V. Informowanie gdzie szukać pomocy w realizacji swojej zawodowej kariery.
- VI. Skonfrontowanie predyspozycji i oczekiwań ucznia wobec przyszłej pracy z wymaganiami zawodu.

Wykonawcy:

- 1) Wychowawca przedstawia uczniom system kształcenia w Polsce, ścieżki kształcenia w zależności od posiadanej wiedzy ucznia, sposoby osiągnięcia określonego poziomu wykształcenia oraz możliwości przekwalifikowania.
- 2) Wychowawca przedstawia te same informacje rodzicom uczniów.
- 3) Wychowawca, nauczyciel WOS, nauczyciel języka polskiego instruuje uczniów w zakresie wypełniania podań do szkoły ponadgimnazjalnej.
- 4) Wychowawca realizuje zadania wynikające z programu wychowawczego w formie pogadanek, rozmów, dyskusji, materiałów informacyjnych z zakresu orientacji zawodowej:
 - „Jak planuję swoją przyszłość?”
 - „Postawa ucznia a plany na przyszłość”.
 - „Jestem przyszłym obywatelem swojego kraju”.
 - „Rola autorytetów w życiu człowieka”.
 - „Typy szkół na terenie powiatu nowosolskiego i województwa lubuskiego”.

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- „Nowe kierunki i profile kształcenia”.
- „Wymagania i kryteria przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych”.

5) Pedagodzy szkolni wspomagają wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów poprzez:

- gromadzenie materiałów informacyjnych z zakresu:

- struktury kształcenia,
- typów szkół i rodzajów profili,
- wszystkich dróg prowadzących do zdobycia określonego zawodu,
- wymagań i kryteriów przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych
- możliwości doskonalenia i doksztalcenia,
- możliwości przekwalifikowania się,

- zorganizowanie wyjazdu na „Targi Edukacyjne” w Nowej Soli

- zorganizowanie prezentacji szkół ponadgimnazjalnych przez spotkania z przedstawicielami poszczególnych placówek

- zorganizowanie pogadarek specjalistów z PPP, Urzędu Pracy, Centrum Informacji Zawodowej.

6) Rodzice zapoznają się z aktualną i pełną ofertą edukacyjną przedstawioną przez wychowawcę klasy. Będą również indywidualnie współpracować z wychowawcą i pedagogami szkolnymi w celu ustalenia kierunków kształcenia uczniów mających problemy zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne, itp.

**Program doradztwa zawodowego w Publicznej Szkole Podstawowej
im. S. Żeromskiego w Otyniu**

II etap edukacyjny – klasy IV – VI

Cele:

- poznanie przez ucznia pojęcia pracy oraz jej znaczenia w życiu indywidualnym i zbiorowym,
- poznanie przez ucznia zasad organizacji pracy i jej efektów,
- zdobycie przez ucznia umiejętności oceniania swoich umiejętności, nawyków, zainteresowań i zdolności technicznych,
- poznanie przez ucznia swoich mocnych i słabych stron,
- zdobycie przez ucznia informacji o wybranych grupach zawodowych i miejscach pracy,
- nabycie przez ucznia umiejętności analizy zmian zachodzących w świecie pracy.

Standardy osiągnięć:

W wyniku realizacji zadań orientacji zawodowej uczeń powinien:

- rozumieć i znać społeczne znaczenie pracy,
- rozumieć i znać przesłanki wyboru zawodu,
- umieć rozpoznawać i rozwijać własne zainteresowania,
- poznać swoje mocne i słabe strony, możliwości i predyspozycje techniczne,
- znać zasady pracy nad doskonaleniem swojego charakteru.

Zadania	Realizacja	Wykonawca	Osoby i instytucje współpracujące	Termin
Wykorzystanie treści zawodoznawczych zawartych w programach nauczania poszczególnych przedmiotów.	Prowadzenie zajęć dydaktycznych z elementami orientacji zawodowej. Pomoc dla nauczycieli przedmiotów w realizacji zadań związanych z orientacją zawodową.	Nauczyciele przedmiotów Pedagodzy szkolni, wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych	Pedagodzy szkolni, wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych	Cały rok szkolny Cały rok szkolny (w miarę potrzeb)

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

<p>Budzenie i badanie zainteresowań uczniów oraz ich rozwijanie.</p>	<p>Badanie zainteresowań uczniów, organizowanie zespołów zgodnie z zainteresowaniami.</p> <p>Prezentowanie uczniom różnorodnych zainteresowań, spotkania z twórcami hobbystami.</p> <p>Organizowanie wystaw twórczości.</p> <p>Organizowanie działalności twórczej będącej wyrazem powstających zainteresowań, zamiłowań.</p>	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Wychowawcy klas, opiekunowie kół zainteresowań, pedagogzy szkolni,</p>	<p>Rodzice, pedagogzy szkolni</p> <p>Rodzice, wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych</p>	<p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p> <p>Cały rok</p>
<p>Wykorzystanie godzin do dyspozycji wychowawcy klasy w zakresie orientacji zawodowej.</p>	<p>Realizowanie cykli tematycznych związanych z orientacją zawodową oraz zagadnień zalecanych przez PPP.</p> <p>Organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów.</p>	<p>Wychowawcy klas</p>	<p>Pedagogzy szkolni, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>Zgodnie z planem wychowawczym klasy</p>
<p>Uczestnictwo uczniów w zajęciach zawodoznawczych na terenie zakładów pracy.</p>	<p>Organizowanie wycieczek zawodoznawczych do zakładów pracy.</p>	<p>Wychowawcy klas</p>	<p>Pedagogzy szkolni, wicedyrektor ds. opiekuńczo-wychowawczych</p>	<p>Zgodnie z planem wychowawczym klasy</p>
<p>Wyrobienie u uczniów umiejętności</p>	<p>Przekazywanie uczniom w trakcie wykonywania</p>	<p>Nauczyciele techniki, plastyki, w-f,</p>	<p>Nauczyciele przedmiotów, rodzice</p>	<p>Cały rok</p>

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

oceny własnych cech i możliwości.	zadań oraz po ich ukończeniu informacji dotyczących: samodzielności, zaangażowania, pracy w zespole, postaw zawodowych.	Wychowawcy klas		
Wyrabianie cech charakteru ważnych przy wykonywaniu każdej pracy.	Zapoznavanie uczniów z zasadami pracy nad sobą (zasada małych kroków, zasada koncentracji, energii, zasada stopniowania trudności). Pomoc w określaniu celów bliższych i dalszych.	Wychowawcy klas, rodzice	Pedagodzy szkolni	Cały rok
Współdziałanie ze szkolną higienistką w zakresie orientacji zawodowej.	Przeprowadzanie okresowych badań lekarskich uczniów. Wykrywanie wad i schorzeń ograniczających możliwości wyboru zawodu, kierowanie do lekarzy specjalistów.	Higienistka szkolna	Wychowawcy klas, rodzice	Cały rok

PROGRAM DORADZTWA ZAWODOWEGO **W ZESPOLE SZKÓŁ W OTYNIU**

KSZTAŁCENIE ZINTEGROWANE I NAUCZANIE WCZESNOSZKOLNE

I. Edukacja polonistyczna

Cele: poznanie języka mówionego i pisanego w kontekście kontaktów dziecka ze światem zewnętrznym i z otoczeniem społeczno-przyrodniczym.

Założenia:

- rozwijanie umiejętności swobodnego posługiwania się językiem ojczystym;
- nabywanie potrzeby obcowania z różnymi dziedzinami sztuki, nauki;
- wdrażanie do czytania ze zrozumieniem;
- kształcenie umiejętności komunikowania się z otoczeniem.

Treści:

- redagowanie wielozdaniowych wypowiedzi, listów, życzeń, samodzielne adresowanie listów;
- opanowanie prawidłowej pisowni skrótów: ul., nr, dr, s.
- stosowanie zasad pisowni wielkich liter na początku zdania, imion, nazwisk, nazw geograficznych, ulic, zwrotów grzecznościowych w korespondencji;
- tworzenie i gromadzenie zwrotów i wyrażen wokół określonego tematu, np. leśniczy, górnik itp.;
- posługiwanie się terminami: autor, ilustrator, drukarz, bibliotekarz itp.
- układanie dialogów i improwizowanie scenek z życia codziennego poprzez zabawy tematyczne, np. „Jesteśmy w sklepie”, „Wizyta w gabinecie dentystycznym”;
- wypowiadanie się w formie uporządkowanej na temat obrazów, ilustracji przedstawiających czynności i obowiązki ludzi, np. prace na polu, w lesie, w straży pożarnej itp.

Umiejętności:

- uczeń aktywnie uczestniczy w redagowaniu korespondencji;
- prawidłowo stosuje poznane skróty;
- gromadzi słownictwo wokół określonego tematu;
- posługuje się terminami związanymi z danym zawodem;
- wypowiada się na temat obrazów i cykli obrazów, np. droga listu od nadawcy do adresata – praca na poczcie;

II. Edukacja przyrodniczo – społeczna

Cele: wprowadzenie ucznia w środowisko społeczne, przyrodnicze, zapoznanie z życiem i pracą ludzi.

Założenia:

- rozwijanie poczucia przywiązania lokalnego oraz poczucia wspólnoty narodowej;
- wpajanie szacunku do pracy i wytworów pracy ludzkiej;
- określenie nastawień i umiejętności postępowania w kontaktach z ludźmi i przyrodą;
- rozwijanie zainteresowań pracą ludzi w różnych zawodach.

Treści:

- spotkania z wybranymi pracownikami szkoły (zawody i ich czynności), np. dyrektorem, bibliotekarką, woźną, kucharką, itp.
- zapoznanie z zawodami mieszkańców:
 - praca zawodowa rodziców,
 - typowe zajęcia mieszkańców w mieście,
 - typowe zajęcie ludności na wsi,
 - dostrzeganie podobieństw i różnic w życiu i w pracy na wsi i w mieście;
- posługiwanie się niektórymi domowymi urządzeniami technicznymi (elektryk, monter);
- wyjaśnianie zależności między niektórymi zawodami;
- poznanie historii i perspektyw rozwoju swojej miejscowości;
- poznanie podstawowych środków transportu samochodowego i kolejowego, praca ludzi w transporcie lądowym (kolejarz, kierowca);
- orientacja w pracy ludzi zatrudnionych w transporcie wodnym- morskim i śródlądowym (marynarz, rybak);
- poznanie środków transportu lotniczego – praca lotnika i służby naziemnej;
- zaznajomienie uczniów z pracami polowymi: zbiór i przetwarzanie płodów rolnych, np. produkcja i wykorzystanie cukru (cukiernik), wytwarzanie chleba (piekarz);
- poznanie znaczenia gospodarczego i przyrodniczego lasów (praca służby leśnej – leśnik, drwal);
- poznanie największych ośrodków przemysłowych w Polsce.

Umiejętności:

- zna cechy zawodów swoich rodziców oraz typowe zajęcia ludności;
- wie, na czym polega praca ludzi zatrudnionych w transporcie lądowym, kolejowym, wodnym, lotniczym;
- zna prace wykonywane w gospodarstwie rolnym oraz na polu latem i jesienią;
- dostrzega podobieństwa i różnice w pracy na wsi i w mieście;
- szanuje wytwory pracy ludzkiej;

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- zna przeszłość i perspektywy rozwoju swojej miejscowości;
- okazuje zrozumienie i tolerancję w stosunku do innych i ich pracy;

III. Edukacja matematyczna

Cele: rozwijanie zdolności poznawczych uczniów oraz pobudzanie ich do samodzielnego i logicznego myślenia.

Założenia:

- wyposażenie uczniów w wiadomości i umiejętności niezbędne w życiu codziennym i warunkujące powodzenie w dalszych etapach nauczania;
- rozwijanie umiejętności schematyzacji i wstępnej matematyzacji konkretnych sytuacji życiowych;
- kształtowanie pojęcia liczby naturalnej i rozumienie czterech podstawowych działań matematycznych.

Treści:

- nabywanie umiejętności samodzielnego układania i rozwiązywania zadań związanych z ważeniem, płaceniem, pojemnością, mierzeniem i czasem;
- posługiwanie się skrótami nazw jednostek, dokonywanie ich zamiany;
- stosowanie na co dzień prostych obliczeń pamięciowych w zakresie czterech działań;
- wykorzystywanie algorytmu mnożenia i dzielenia sposobem pisemnym.

Umiejętności:

- posługuje się zdobytymi wiadomościami matematycznymi w różnych sytuacjach życia codziennego, np. w sklepie, na targu, itp.
- potrafi stosować praktycznie zmiany podstawowych jednostek miar;
- zdaje sobie sprawę, że matematyka to przedmiot ważny i ułatwiający dalszą karierę szkolną, później zawodową.

IV. Edukacja plastyczna

Cele: rozwój osobowości ucznia, poprzez rozwijanie jego wrażliwości i spostrzegawczości na otaczający go świat.

Założenia:

- kształtowanie umiejętności organizowania warsztatu własnej pracy, ekonomiczne wykorzystywanie materiałów;
- poznawanie podstawowych dziedzin sztuk plastycznych – twórcy i ich czynności (malarz, rzeźbiarz, architekt, scenograf);
- dostrzeganie potrzeby ochrony dzieł sztuki i wytworów artystycznych (muzea, skanseny, galerie – czynności kustosza, konserwatora zabytków).

Treści:

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

- ilustrowanie różnymi technikami najbliższego dziecku otoczenia, np. praca nauczyciela, lekarza, sadownika, murarza;
- plastyczne przedstawianie wydarzeń i zjawisk otaczającej rzeczywistości poprzez eksponowanie walorów naszej miejscowości i okolicy;
- przedstawianie sztuk plastycznych, specjalności zawodowych, narzędzi, oraz czynności osób związanych z działalnością plastyczną: tkactwo, ceramika, meblarstwo, wikliniarstwo, fotografika, itp.

Umiejętności:

- potrafi ilustrować i wyrażać wydarzenia z otaczającej rzeczywistości, z uwzględnieniem ludzi, scen zbiorowych, przyrody;
- rozróżnia i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, specjalności zawodowe, potrafi określić, czym zajmuje się, np. malarz, rzeźbiarz, architekt;

V. Edukacja techniczna

Cele: rozwijanie kultury technicznej oraz kultury pracy.

Założenia:

- umożliwienie rozwoju zdolności i zainteresowań uczniów w zakresie zagadnień technicznych i technologicznych;
- zrozumienie wartości pracy w życiu człowieka;
- stosowanie i rola informacji technicznej na co dzień;
- zrozumienie znaczenia ekonomicznego gospodarowania czasem, materiałami, narzędziami i urządzeniami technicznymi;
- szanowanie wytworów pracy ludzkiej.

Treści:

- wypowiedzianie się na temat pracy zawodowej rodziców oraz pozostałych członków rodziny;
- charakteryzowanie wybranych zawodów technicznych, np. konstruktor, architekt, inżynier, elektronik;
- poznawanie pracy rzemieślników i zakładów pracy w najbliższym środowisku ucznia;
- porównywanie produkcji rolniczej i przemysłowej;
- zapoznanie z technologią wytwarzania niektórych produktów, np. papieru, rozdrabniania warzyw i owoców;

Umiejętności:

- potrafi omówić wybrane zawody techniczne;
- umie porównać pracę robotnika przemysłowego z pracą rolnika;
- wykazuje szacunek dla pracy i techniki;
- zna kilka urządzeń i narzędzi stosowanych w wybranych zakładach pracy;
- rozumie wartość i znaczenie pracy każdego człowieka i społeczeństwa.

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OTYNIU

Na pozostałych edukacjach (muzyczna i zdrowotno – ruchowa) nauczyciele w procesie lekcyjnym mogą poruszać zagadnienia nawiązujące do określonych zawodów, np. z dziedziny muzyki: śpiewak operowy, kompozytor, tancerz, pianista, trębacz, muzykolog. Na zajęciach ruchowych może to być, np. trener, piłkarz, akrobata, treser, lekkoatleta, sędzia sportowy.

Przeprowadzane z uczniami zabawy tematyczne, gry, pogadanki, dyskusje oraz teksty, ilustracje i materiały informacyjne ułatwiają realizację zagadnień z zakresu orientacji zawodowej.